

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

Η ΑΝΥΠΑΝΤΡΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΤΑ ΤΕΛΗ ΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

Ο Μεσαίωνας γνώρισε τὸ γυναικεῖο ζήτημα στὴ μιὰ ἀπ' τὶς σημερινές του ἐκφάνσεις.

Ἡ ὑπεραριθμία τοῦ γυναικείου φύλου ἀπαιτοῦσε μιὰ φροντίδα γιὰ τὴν ἐξασφάλιση τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ γυναικῶν ποὺ βρισκόνταν ἔξω ἀπὸ τὴν προστασία τοῦ γάμου.

Οἱ αἰτίες γιὰ τὴν ἀριθμητικὴ αὐτὴ δυσαναλογία τῶν φύλων εἶναι φανερές. Στὴν πρώτη γραμμὴ ἔρχονται οἱ διάφοροι κίνδυνοι ζωῆς, στοὺς ὁποίους ὁ ἄντρας ἐκθέτονταν πολὺ περισσότερο παρὰ ἡ γυναίκα, δηλαδή: οἱ ἀδιάκοποι πόλεμοι καὶ ἀψιμαχίες, τὰ ταξίδια μὲ τὶς ληστρικές τους ἐπιθέσεις, τὰ συμπόσια ὅπου τὸ κρασί ἔτρεχε ποτάμι καὶ ὄχι σπάνια κατέληγαν σὲ συμπλοκὲς καὶ σὲ φόνους. Ἡ θνησιμότητα τῶν νηπίων, ποὺ εἶχε ἀφορμὴ τοὺς ἀνθυγιεινοὺς ὄρους τῆς ζωῆς μέσα στοὺς πύργους, στὶς ἀστικές κατοικίες, καὶ στὶς καλύβες τῶν χωρικῶν, ἦταν μεγάλη καὶ εἶναι γνωστὸ πὼς στὴν πρώτη περίοδο τῆς ζωῆς τοὺς τὰγόρια εἶναι εὐπαθέστερα ἀπὸ τὰ κορίτσια. Σοβαρὸς ἐπίσης λόγος γιὰ τὸ μεγάλο πείσσευμα ἀνύπαντρων γυναικῶν ἦταν ἡ ἀγαμία τῶν παπάδων καὶ ὁ ὑπέρογκος ἀριθμὸς τους. Ὅσο γιὰ τοὺς διαφόρους τρόπους διεξόδου ποὺ ἔβρισκε ὁ μεσαίωνας στὴ δύσκολη αὐτὴ κατάσταση, ἡ προοδευμένη σύγχρονη ἐποχὴ θὰ μποροῦσε νὰ πάρει ἀπ' αὐτοὺς μαθήματα.

Ἡ γυναίκα δὲν ἀποκλείονταν κατ' ἀρχὴν ἀπὸ τὰ λεγόμενα ἀνδρικὰ ἐπαγγέλματα, οὔτε θεωρεῖτο ξεπεσμὸς γιὰ μιὰ νέα καλῆς τάξεως νὰ κερδίζει μὲ τὴν ἐργασία τῆς τὸ ψωμί τῆς. Στὰ 14 ἢ 15 χρόνια ἔμπαιναν οἱ κόρες τῶν ἀστῶν μαθητευόμενες σὲ ποιοδήποτε ἐπάγγελμα. Τὸ ὅτι αὐτὸ δὲν ἐμείωνε οὔτε κατὰ τὸ ἐλάχιστο τὴν κοινωνικὴ τους θέση φαίνεται ἀπὸ τοὺς γάμους ποὺ πολλὲς ἀπ' αὐτὲς ἔκαναν ἀργότερα μὲ σημαίνουσες προσωπικότητες, χειροτέχνες, ἐμπόρους, λογίους.

Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ συναντοῦμε γυναῖκες γιατρούς, νοσοκόμους, ὑπαλλήλους σὲ διάφορα ἐμπορικὰ καταστήματα. Εἶναι μέλη σὲλες σχεδὸν τὶς συντεχνίες. Στὴν Κολωνία μάλιστα, δυὸ δλόκληρες συντεχνίες (τῶν μεταξουργείων καὶ κλωστηρίων) εἶναι ἀποκλειστικὰ γυναῖκες. Ἄν ρίξει κανεὶς μιὰ ματιὰ στοὺς φορολογικοὺς καταλόγους τῶν διαφόρων γερμανικῶν πόλεων κατὰ τὸ τέλος τοῦ μεσαίωνα καταπλήσεται ἀπὸ τὴν ἀπειρία τῶν γυναικῶν ποὺ βρῖσκει ὡς ἀνεξάρτητες ἐπαγγελματίες.

Καὶ τῆς ξενοδουλέφτρας ἡ θέση μέσα στὴν οἰκογένεια ἦταν πολὺ καλύτερη ἀπ' τὴ σημερινή. Ἡ σχέση κυρίων καὶ ὑπηρετῶν, πρὶν ἀκόμα ἀνοίξει τὸ χάσμα ποὺ χωρίζει τοὺς μορφωμένους ἀπ' τοὺς ἀμόρφωτους, ἦταν πολὺ στενὴ.

Γιὰ τὶς ἀπροστάτευτες γῆρες καὶ ἀνύπαντρες ὄρφανὲς ὑπῆρχαν τὰ λεγόμενα Βεγοινικά ἰδρύματα (Beguinenanstalten), ποὺ ἦταν σπαρμένα σὲ ὅλη τὴ Γερμανία καὶ τὶς Κάτω Χώρες. Στὴν Ἀμβέρσα σώζεται ἀκόμα ἓνα ἀπὸ τὰ χεῖρια αὐτά. Δέκα ὡς δώδεκα μικρὰ σπιτάκια, ἓνα παρεκκλήσιο, μιὰ μεγάλη αὐλὴ. Σὲ καθένα ἀπ' αὐτὰ κατοικοῦσε μιὰ Βεγοινὴ (Beguine). Οἱ γυναῖκες αὐτὲς εἶχαν κοινὸ νοικοκυριό, κέρδιζαν μὲ τὴν ἐργασία τους τὴ συντήρησή τους, δὲ δεσμεύονταν ἀπὸ κανένα θρησκευτικὸ ὄρκο, ἦταν κύριες τῆς περιουσίας τους. Ἐνας πνευματικὸς ἐπέβλεπε τὴ ζωὴ τους καὶ φρόντιζε γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς τους. Ἐτσι ἐξασφαλιζόνταν γιὰ τὶς γυναῖκες ποὺ δὲ θέλανε νὰ μπουῦν σὲ μοναστήρι μιὰ γωνιά στὴ ζωὴ.

Dr ERMENTRUDE VON RANKE
Μετάφραση Κ. Κ.